

VEDLEGG

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskaps- og integreringsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/3346-

19. januar 2021

Representantforslag 88:8 S (2020-2021) om å forhindre eiendomsspekulasjon i barnehagesektoren

Jeg viser til forslag fra representant Moxnes om å forhindre eiendomsspekulasjon i barnehagesektoren. Forslagsstiller ønsker at regjeringen skal vurdere om gevinster av salg fra barnehageeiendom kan anses som ulovlig støtte til en kommersiell eiendomsvirksomhet, og avklare hvordan eventuell ulovlig statsstøtte kan kreves tilbakeført.

Velferdstjenesteutvalget avga sin utredning, NOU 2020:13 *Private aktører i velferdsstaten*, til Nærings- og fiskeridepartementet 1. desember 2020. I utredningen gir utvalget blant annet uttrykk for følgende:

"Utvalget mener at i den grad eventuelle gevinster kan tilskrives salg av eiendom under markedspris, bør det vurderes om dette kan være et resultat av ulovlig gitt statsstøtte. Etter utvalgets syn bør det vurderes om gevinster fra salg av disse eiendommene må anses som ulovlig offentlig støtte til en kommersiell eiendomsvirksomhet, snarere enn til en (ikke-økonomisk) barnehagevirksomhet. Det bør i den forbindelse undersøkes om nasjonal rett åpner for å få krevet eventuell ulovlig statsstøtte tilbakeført."

Jeg vil videre vise til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representant Torstein Tvedt Solberg, som i stor grad retter seg mot samme tema som representant Moxnes sitt forslag. I mitt svar til representant Tvedt Solberg av 6. januar 2021 gir jeg mine foreløpige synspunkter knyttet til utvalgets omtale over.

EØS-reglene om offentlig støtte kommer ikke til anvendelse dersom støtten gis til såkalt ikke-økonomisk aktivitet. EFTA-domstolen og ESA har slått fast at barnehagevirksomhet ikke anses som økonomisk aktivitet, slik at en evt. økonomisk fordel fra offentlige midler som kommer barnehagevirksomheten til gode, ikke anses som offentlig støtte iht. EØS-retten, uavhengig av hvilken form støtten har. Norske kommuner står dermed i utgangspunktet fritt til å overdra kommunal eiendom vederlagsfritt til barnehagevirksomhet drevet av private aktører, uten hinder av støttereguleringen. En eventuell gevinst ved senere salg av eiendommen vil heller ikke utgjøre støtte, så fremt den kommer barnehagevirksomheten, eller annen ikke-økonomisk aktivitet til gode.

Flere private barnehageselskaper driver både barnehagevirksomhet (ikke-økonomisk aktivitet) og eiendomsvirksomhet (økonomisk aktivitet). Så lenge den økonomiske fordel som ligger i en eiendomsoverdragelse utelukkende tilfaller selskapets barnehagevirksomhet, som er definert som ikke-økonomisk aktivitet, vil EØS-reglene om offentlig støtte ikke komme til anvendelse. Dersom eiendomsoverdragelsen derimot i realiteten kommer barnehageselskapets eiendomsvirksomhet til gode, enten gjennom bruk på ikke-markedsmessige vilkår, eller gjennom evt. gevinst ved etterkommende salg, vil dette kunne utgjøre ulovlig støtte iht. EØS-retten.

Forslagsstiller ønsker også en tidsbegrensning på tildeling av offentlige tilskudd til private barnehager. Velferdstjenesteutvalget har også omtalt muligheten for tidsbegrensninger av finansieringen til private barnehager. Utvalget mener dette bør presiseres, blant annet av hensyn til at kommunen som barnehagemyndighet må ha nødvendige virkemidler til å regulere kapasiteten i hele barnehagesektoren.

I forbindelse med høringen av nye reguleringer for private barnehager i 2019, vurderte departementet om det skulle innføres krav om ny godkjenning ved salg, eller en form for tidsbegrensning på godkjenningen. Bakgrunnen var at disse tiltakene kan bidra til å redusere verdien av den varige kontantstrømmen fra offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Departementet vurderte at et krav om ny godkjenning ved salg eller etter en viss tidsperiode vil være relativt inngripende overfor eierne av private barnehager. Krav om ny godkjenning må nødvendigvis gjelde for eksisterende barnehager for å ha en viss effekt. Departementet viste i høringsnotatet til at det vil være en vesentlig endring sammenlignet med dagens regulering og innebære tilbakekall av en rettighet som barnehagene allerede har fått. Det vil også føre til mer administrasjon i kommunene, som jevnlig må godkjenne alle barnehager på nytt. Videre viste departementet til at salg kan gjennomføres på en rekke måter, og at dette vil kunne skape risiko for omgåelser. En slik regulering kan derfor bli svært komplisert og krevende å håndheve. Departementet vurderte derfor at ulempene ved reguleringene er større enn fordelene ved å redusere salgsprisen på eksisterende barnehager.

Velferdstjenesteutvalgets utredning er nå på offentlig høring. Jeg mener det ikke er hensiktsmessig å forskuttere denne høringen ved å starte en eventuell oppfølging av utvalgets forslag på nåværende tidspunkt. Regjeringen vil på ordinær måte vurdere

oppfølgingen av velferdstjenesteutvalgets utredning etter høring. Vi imøteser høringsinstansenes innspill om dette og om andre relevante problemstillinger.

Med hilsen

Guri Melby